

OSTATNIE WIADOMOŚCI

10
GROSZY

KRAKOWSKIE

10
GROSZY

GAZETA POPOŁUDNIOWA DLA WSZYSTKICH

Rok I.

Kraków, Wtorek 18 Sierpnia 1931 r.

Nr. 66

Rząd przystępuje do walki z klęską bezrobocia

Specjalna komisja zaleca
przeprowadzenie akcji żywnościowej

Wśród projektów gospodarczych, nad którymi ostatnio pracował rząd, do najważniejszych należy projekt opanowania bezrobocia. Najprostszym środkiem są wielkie roboty inwestycyjne i drogowe. Tych jednak

przeprowadzić nie można z powodu braku odpowiednich funduszy. Okólnikiem Prezydium Rady Ministrów zostało swego czasu nawet zalecone ograniczenie inwestycji do minimum.

Groźny cień bezrobocia, który obecnie z powodu robót sezonowych uległ zmniejszeniu, wzrośnie w związku ze zbliżającą się jesienią. W tych warunkach jesień i zima zapowiadała się dla szerokich mas wprost tragicznie. Na tle ogólnego kryzysu gospodarczego, o znalezieniu jakiegokolwiek pracy w nadchodzących porach roku trudno było nawet myśleć.

Do walki z klęską bezrobocia została powołana ubiegłego miesiąca przez premiera Prytora specjalna komisja. W wyniku czterotygodniowych obrad komisja ta opracowała szereg wniosków,

które zostaną rozpatrzone na

Zasiłki dla bezrobotnych
na m. wrzesień

Na dzień 26 b. m. wyznaczono zostało posiedzenie komisji finansowej Zarządu Głównego Państwowego Funduszu Bezrobocia celem ustalenia wysokości zasiłków na przyszły miesiąc. Według przewidywań w m. wrześniu korzystać będzie z zasiłków ustawowych około 50.000 osób.

Oficer po gwałtownej
sprzeczce zamordował
żonę i popełnił
samobójstwo

TARNÓW. (P.A.T.). Wczoraj szef nocy porucznik 16 p. p. Leon Barniak w mieszkaniu swoim w Tarnowie pogwałtownie wymianie słów 2-ma strzałami z rewolweru położył trupem swą żonę, Marię, poczem sam odepbrał sobie życie. Powodem strasznego czynu była prawdopodobnie sprzeczka na tle finansowym oraz silny rozstrój nerwowy, w jakim znajdował się od dłuższego czasu s. p. Leon Barniak.

GIEŁDA

Obroty dewizami mniejsze. Obniżony kurs dolara. Dolar 8.99. Dla pożyczek państwowych i listów zastawnych tendencja niejednoznaczna. Akcjami obroty b. małe.

najbliższym posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów.

Punktem wyjścia prac komisji był fakt, że ustawowe zasiłki wypłacane bezrobotnym są niewystarczające.

Fundusze państwowe są już za szczupłe, by opanować klęskę bezrobocia. Większość bezrobotnych po wykorzystaniu ustawowego terminu, w którym pobiera zasiłki z funduszy państwowych, pozostaje nadal bez pracy. Samorządy również dotknięte kryzysem nie mogą ani w części sprostać ciężarom, które z tego tytułu na nich spadają.

Komisja w swoim sprawozdaniu stwierdziła, że brak pieniędzy nie pozwala rządowi na rozwinięcie większej pomocy pieniężnej i wskazała, że istnieje jednakowoż możliwość innej celowej i wydajnej pomocy bezrobotnym.

Wnioski komisji specjalnej zalecają.

przeprowadzenie akcji żywnościowej.

Wnioski te wskazują, że szereg gospodarstw rolnych i firm handlowych artykułami pierwszej potrzeby zalega z podatkami, które są trudno ściągalne.

Uiszczenie tych zaległości po-

datkowych w towarach natomiast nie będzie następcą żadnych trudności. Uzbierane tą drogą produkty żywnościowe oraz inne artykuły pierwszej potrzeby można przeznaczyć bezpośrednio dla bezrobotnych.

Niezależnie od tego jest w kraju nadmiar produktów żywnościowych, które sprzedać jest trudno.

Akcja pomocy bezrobotnym ma zostać skoordynowana i ujednoliconą. Rozdział produktów ma być przeprowadzony przez organizacje spółdzielcze i miejskie wydziały aprowizacyjne.

Zaniechać wojen celnych i nadprodukcji

wtedy można podjąć walkę z kryzysem, twierdzi
minister skarbu Francji

Dzisiejsze „Echo de Paris” zamieszcza wywiad z ministrem finansów Fraindinem, w którym ten wypowiada się w znamienity sposób o zagadnieniu reparacji i widokach finansowego uzdrowienia Niemiec. Zdaniem ministra, Francja nigdy nie będzie oponowała, jeżeli Ameryka zechce podjąć inicjatywę skreślenia długów wojennych. Francja jednakże musi obstawać przy otrzymaniu należności za straty i to poczynione celowo podczas wojny dla możliwie największego osłabienia

Francji przez jej zniszczenie.

Opinia publiczna we Francji jest zupełnie jednomyślna, że rząd francuski nie może zrezygnować z praw, wypływających nie tylko z Traktatu Wersalskiego, lecz również z poczucia sprawiedliwości. Obecny kryzys w Niemczech jest, zdaniem ministra bardzo powikłany, dlatego nie wolno się uciekać do rozwiązań go drogą powierzchownych zarządzeń. Jedyną podstawą dla udzielenia Niemcom skutecznej pomocy jest przywrócenie zaufania. Minister Flandin wypowiedział się w dalszym ciągu

o możliwościach szerszej współpracy międzynarodowej na terenie gospodarczym i uzależnienia jej urzeczywistnienia od zaniechania wszelkiego rodzaju negatywnych metod gospodarczych, jak dumpingi, wojny celne oraz egoistyczna polityka taryfowa. Przy udzielaniu poważniejszych kredytów inwestycyjnych należy ponadto brać pod uwagę, aby nie popierać nadprodukcji, która w rezultacie stwarza wielki chaos w życiu gospodarczym całego świata.

Straszna katastrofa samochodowa pod Żywcem
Kapitan został zabity, 3 oficerów odniosło rany

W dniu wczorajszym miała miejsce koło Łodygowa pod Żywcem straszna katastrofa samochodowa, a mianowicie na rampę kolejową wpadł samochód osobowy, którym jechali

ppułk. Gruszka, major dypl. Wierzchocin, kpt. Seld i sierżant Białecki. Z jadących kpt. Seld poniósł śmierć na miejscu, pozostali zaś odnieśli ciężkie rany. Przewieziono ich do szpitala

w Białej. Śledztwo w toku. Samochód prowadził major Wierzchocin. Wszyscy oficerowie należeli do 74 p. p. w Lublinie.

Nowe ofiary strasnej powodzi w Chinach

Hankau zalane na wysokości 5 metrów

LONDYN. (A.T.E.). Według doniesień z Szanghaju wody rzeki Jangtse przybierają w dalszym ciągu. Koncesja angielska w Hankau została zalana wodą głębokości 5 metrów. Wiele domów wskutek podmycia runęło, grzebiąc pod sobą setki mieszkańców. Szpital miejscowy czynny dopiero jest od 3-go piętra w wyżej, gdyż niżej położone piętra są zalane. Tysiące bezdomnych Chińczyków uciekło na wyżej położone nasypy kolejowe i wierzchołki drzew, gdzie oczekuje ich pewna śmierć głodowa.

Amerykańskie placówki misyjne w Chinach są zdania, że katastrofa dotknęła kilkanaście milionów ludzi.

B. dyktator Litwy przed sądem

RYGA. (P.A.T.). Jak donoszą z Kowna, przed tamtejszym sądem wojskowym rozpoczął się wczoraj, przy drzwiach zamkniętych, proces przeciwko b. premierowi Waldemarowi oraz 23-m jego zwolennikom. Akt oskarżenia zarzuca przynależność do tajnej organizacji, mającej na celu przewrót państwowy, dalej planowanie uwięzienia prezydenta republiki w celu zmuszenia go mianowania Walde-

marasa prezesem rady ministrów, oraz dokonanie całego szeregu aktów terroru i przygotowanie zamachów przeciwko wybitnym politykom.

Do sprawy wezwano około 100 świadków. Gmach sądu otoczony jest silnym kordonem policji. Wstęp jest wzbroniony nawet dziennikarzom. Proces przypuszczalnie potrwa od 10 do 14 dni.

SKRÓTY

Na jeziorze zurychskim (Szwajcaria) wyróciła się łódź, w której znajdowało się 11 osób. 7 z nich utonęło.

W środkowej i zachodniej części stanu Texas odczuto trzęsienie ziemi. Najsilniejsze trzęsienie miało miejsce w okolicach Valentine. Trzęsienie nawiedziło także Oaxaca w Meksyku, gdzie wiele osób odniosło rany.

Pod Dynaburgiem (Łotwa) spadł z wysokości 2000 mtr. aeroplan wojskowy pilotowany przez sierżanta J. Zejlo. Na samolocie był również obserwator kpt. Ritenberg. Obaj lotnicy ponieśli śmierć na miejscu.

W Pukau (Chiny) wykonano wyrok śmierci na 8 komunistach chińskich a resztowanych w chwili kiedy usiłowali wysadzić w powietrze most kolejowy.

Ulewne deszcze niosą
klęskę rolnictwu Anglii

LONDYN. (A.T.E.). Dzisiejszy „Morning Post” donosi o katastrofalnych skutkach, wyrządzonych przez długotrwałe ulewne deszcze, które zwiastują angielskiemu rolnictwu najkatastrofalniejszą klęskę w jego historii. Wiadomości nadchodzące tak ze wschodniej, jak z zachodniej części kraju donoszą, że pola od tygodni przedstawiają krajobraz dużych bajor. Większa część plonów zgniła. Na giełdach rolniczych panuje wielka depresja.

Samolot niemiecki runął
na publiczność

LONDYN. (A.T.E.). Z Pensylwanii (St. Zjed.) donoszą o tragicznej katastrofie, jaka wydarzyła się tam na lotnisku w Whalusing podczas popisu samolotów bezsilnikowych. Niemiecki lotnik Pippig spadł ze swoim a paratem na publiczność, z pośród której zostało ciężko rannych 11 osób. Lotnik który sam odniósł lekkie obrażenia, został aresztowany.

Wysoki urzędnik sowiecki
popełnił samobójstwo

RYGA. (A.T.E.). W Moskwie popełnił samobójstwo przez powieszenie Fried, jeden z wyższych urzędników komisariatu handlu zagranicznego. Samobójstwo Frieda wywołało silne wrażenie gdyż, jak twierdzą w kołach emigracji, po zetknięciu się z rzeczywistością sowiecką Fried rozczarował się w idealach komunistycznych.

Lindbergh poleciał
do Moskwy

Sowiecka radiostacja w Petropawłowsku na półwyspie Kamczackim na wiązala łączność z Lindberghiem, który zamierza w najbliższych dniach kontynuować swój lot i wystartować z Alaski do Moskwy. Rząd sowiecki udzielił Lindberghowi pozwolenia na przelot przez terytorium sowieckie, o raz polecił władzom lotniczym, aby w razie potrzeby okazały pomoc znakomitemu lotnikowi amerykańskiemu. Przylot Lindbergha do Moskwy oczekiwany jest w drugiej połowie tego tygodnia.

KATASTROFA

Miliony bezrobotnych nędzarzy czekają w Europie i w świecie całym coraz niecierpliwiej na ratunek. Głód poczyna ich dusić. Szeregi głodnych rosną i patrzą na piętrzące się coraz bardziej zapasy wszelkich produktów i towarów, które są nie dostępne, które się nawet niszczą, by utrzymać je w cenie.

Wytworzyło się potworne nieporozumienie, z którego nie można znaleźć wyjścia. Targi o pieniądze, o kredyty nie posuwają ludzi do rozwiązania zaplątanego węzła kryzysu. Zjawiają się projekty i nikną, jako niewykonalne. Zbliża się zima: obok głodu mroz zabierze głos.

Coraz bardziej gorączkowo szuka się wyjścia. Robotniczy rząd angielski opracował „dziesięcioletni” plan gospodarczy, który ma być ratunkiem dla milionów bezrobotnych Anglików i stworzyć upust dla gromadzących się zapasów. Plan ten przewiduje przejęcie na własność przez państwo wielkich przedsiębiorstw, jakimi są komunikacja, górnictwo, fabryki stali, żelaza, włókiennicze, maszyn i t. p. Poza tem Państwo rozłoży kontrolę nad przedsiębiorstwami, znajdującymi się w rękach prywatnych. Plan ten został stworzony pod hasłem: „Przy obecnym ustroju nie nie uratuje społeczeństwa od klęski. Trzeba zmienić cały ustrój”. Trudno bawić się w prorocztwa. Czy nowy ustrój, opracowany przez robotniczy rząd Anglii — usunie bezrobocie, nakarmi głodnych, podzieliwszy między wszystkich sprawiedliwie pro-

dukty pracy ludzkiej.

W Polsce specjalna komisja opracowała projekt walki z bezrobociem, którego zarysy podajemy na 1-ej stronie. Ma być to na szeroką skalę zakrojona pomoc żywnościowa, gdyż nie stać nas na zasiłki pieniężne. Jest to raczej plan ratowania od śmierci głodowych, ale nie usuwa on przyczyn, które rodzą bezrobocie.

Nie ulega jednak wątpliwości, że narody oddzielone szczelnie taryfami celnymi, nieufne i niechętnie — duszą się pod górą mi zapasów i w tłumie głodnych. W całym świecie istnieje zapas 5 i pół miljarde buszli zboża, 6 milionów tonn kawy, kolosalne ilości herbaty, miedzi bawełny, cyny i t. d. I rozwiąza nie węzła kryzysu nie uda się temu lub innemu narodowi. Muszą zrobić to wszyscy — bez względu na ustrój — by każdy z nagromadzonych nadmiernie w jednym miejscu produktów rozsypać po całym świecie i unormować dalsze wytwarzanie, by historia nie powtórzyła się od początku.

DANIEL BACHRACH

ŚLADAMI PRZESTĘPCÓW

SENSACYJNE PAMIĘTNIKI

b. aspiranta Warszawskiego Urzędu Śledczego

Kto jest mordercą?

— Ah tak! — odezwał się przyciszonym głosem inspektor: — Zobaczmy. — Zwracając się zaś do siedzącej pani Thomson, zapytał:

— Czy ktoś panią tu odpro-wadzał?

— Nie, mąż mój jest w podróży, przyjechałam tu sama. Ale co się właściwie stało? Czy ktoś był przy oknie?

— Koledze memu przynajmniej tak się zdaje, — odpowiedział inspektor. — Poproszę panią teraz, by nas zechciała pozostawić samych, gdyż chcemy jeszcze prowadzić dalsze śledztwo, przyczem pani w niczem pomóc nie może.

— Jeżeli pan inspektor uważa, że nie mogę panom pomóc, to w takim razie pójdę, — odpowiedziała, powstając z krzesła i kierując swe kroki ku drzwiom. — Mam jednak wrażenie, że byłoby lepiej, gdybym tu pozostała.

Spojrzelśmy na nią ze zdziwieniem, lecz nie czekając naszej odpowiedzi, szybkim krokiem opuściła pokój i zatrzasnęła drzwi za sobą.

— Ta kobieta działa mi na nerwy, — odezwał się Davidson po jej wyjściu. — Czego ona tu szukała o tak niezwykłej porze? Jestem pewien, że miała w tem jakiś cel, ale jaki?

— Czy nie miała przypadkiem wyjechać gdzieś z biurka, — odpowiedziałem, a zresztą pytanie jej, czy był ktoś przy oknie, nasuwa mi podejrzenie, że widziała ona również ową tajemniczą twarz i musi mieć bardzo silne nerwy, jeżeli na widok ten, nie krzyknęła z przerażenia, lub też musiała znać tę osobę, co jest prawdopodobniejsze.

— Ma pan rację, że też odrzu nie przyszło mi to na myśl!

Wśród licznych sprawców katastrof samochodowych, kończących się niejednokrotnie śmiercią przechodniów, znajdują się i tacy, którzy nie mając prawa jazdy, wyruszają w drogę i w rezultacie stają się powodem tragicznych wypadków.

Jednym z takich był 28-letni Karol Bobak. Znalazłszy się w posiadaniu eleganckiej maszyny marki „Lancia”, pozostawionej przez brata, który wyjechał zagranicę, Bobak postanowił wykorzystać swe umiejętności kierowania maszyną, jeżdżąc po szosach podmiejskich. Zazwyczaj urządzał sobie wycieczki w towarzystwie młodych niewiast, dla których przejażdżka prywatną limuzyną była pod każdym względem przyjemną.

Krytycznego dnia Bobak, wyruszył w towarzystwie p. Han-ny B. Jadąc z szybkością 40 — 50 kilometrów na godzinę, kierowca zauważył w pewnej chwili na szosie samotnego cyklistę. Znalazłszy się w odległości około 30 kroków, Bobak dał sygnał. W tym momencie

rowerzysta zjechał ze środka szosy na prawą stronę, a zły los zrzucił, że Bobak chciał go tą stroną minąć!! Było jednak za późno i automobil najechał na nieszczęśliwego rowerzystę. Pod wpływem zderzenia cyklista, a był to nauczyciel Edmund Dąbrowski, spadł z roweru, uderzając kilkakrotnie o wystające kamienie. Nastąpiło pęknięcie czaszki i Dąbrowski wyzionął ducha. Świadcami tego wstrząsającego wypadku byli przejeżdżający furmankami chłopcy i pastuszek.

Wczoraj Bobak zasiadł na ławie oskarżonych w Sądzie Okręgowym, odpowiadając o nie rozmyślne spowodowanie śmierci Dąbrowskiego. Z zeznań świadków wynikało, że katastrofa była przypadkowa, ale, że i szybkość auta była dość duża. Opinia eksperta szła w kierunku ustalenia, że kierowca może mieć na drodze rowerzystów z prawej strony, aczkolwiek przepisy wyraźnie mówią o mijaniu ze strony lewej.

Wesoły Kącik

GRZYBOBRANIE.

Jedną z najpopularniejszych rozrywek letników jest grzybobranie. Grzybobranie na letnisku polega na tem, że panie biorą koszyczki i idą z panami do lasu, a po kilku godzinach wracają z pustymi koszykami, ale зато syte wrażeń i z silnymi rumieńcami na policzkach.

Zasadniczo grzybobranie jest bardzo podobne do innych rozrywek na letnisku, z tą jedynie różnicą, że zabiera się z sobą koszyczki.

Grzybobranie ma jednak swoją złą stronę.

— Od czasu jak z Kaziem chodzę na grzyby — narzeka na przykład panna Zosia — zużywam tygodniowo conajmniej trzy kredki do ust. Ten chłopak sobie stanowczo zbyt dużo pozwala!

Jeśli partner jest młody i sprytny, grzybobranie jest bardzo przyjemną rozrywką. Jeśli partner jest stary, albo głupi, grzybobranie staje się nudne.

Bo wtedy nie innego nie pozostaje, tylko naprawdę trzeba zbierać grzyby.

— Niech mi pan pomoże — denerwuje się panna Władzia, która taki właśnie los spotkał, przypadł jej bowiem w udziale jako partner, mocno podtatusiały donżuan.

— Widzi pan, że się zmęczyłam...

— No to usiądźmy. Odpocznij pani.

— Cooo? Z panem mam odpoczywać? Niech pan się nie zapomina.

— Ależ panno Władziu, przecież ja nic nie powiedziałam...

— Pańskie spojrzenia wystarczą. Wytrzeszcza pan oczy jak by mnie pan chciał zjeść.

— Bo jabym doprawdy panią zjadł. Pani taka słodka...

— Ha, ha, ha! Jeszczeby zaszkodziło. Pan ma przecież al-tretyzm, mięsa jeść nie wolno.

— Ale pani jest rośliną, pachnącym kwiatuśkiem.

— Pan też jest rośliną.

— Panno Władziu! Pierwsze miłe słówko...

— Z pana taki... stary, nudny grzyb...

Szcześliwsza jest oddalona o kilkadziesiąt kroków koleżanka Zosi, Krysta. Jej bowiem partner jest młody i sprytny.

Oto panna Krysta nachyliła się po jakiś grzybek i w tej chwili czuje gorący pocałunek złożony na jej opalonym karku.

— Panie Józie! To beczelność! Jak pan śmie mnie całować?

— Krysia, Kocham panią!

— Od jak dawna?!

— Od dwóch tygodni.

— Ach Józieczku! Ileśmy czasu niepotrzebnie zmarnowali!

Dalszy ciąg nastąpi

Napoleon Sadek.

Kupon

Bezpłatna
pomoc prawna

Cukier
krzepi ludzi

Marmelady, konfitury, dzemy, soki, kompoty — to podstawa oszczędności gospodarstwa domowego.

SEZON W PEŁNI.

Tanie książki z przepisami w każdej księgarni.

konserwuje
owoce

1. Niech nie do myślenia

— Wczoraj

— Wczoraj

— Pięknie,

że paszerek pęknie

merchanów...

Jedno, dwa, trzy, cztery — jak jowy można mieć lekkość.

Absolutny zanik

paseczka

od chwili, gdy pierwsza karteczka błysnęła na bramie niby od zaklęcia:

Ta jest mieszkanie do wynajęcia.

Servus.

PRZEKLEŃSTWO GRZECHE

38)

Wstrząsająca tragedia z życia wyższych sfer stolicy

Ależ, oczywiście! Już ja siętem zajmę.—odparła księżna mężowi. — Z Jerzym szaleją wszystkie kobiety w kraju. Spodoba się więc i Mirze z pewnością.

— A ty skąd wiesz o tem, że on taki uwodziciel? Znasz go?

— ...słyszałam o nim wiele...

— Czy nie słyszałaś także, że postępował z kobietami niegodnie?

— Nigdy!

— Czy możesz mi przyrzec, że jeszcze zasięgniesz o nim najszczególowszych informacji?

— Możesz na mnie liczyć.

— Ta biedna dziewczyna i tak jest dość nieszczęśliwa z mojej winy... Nigdy nie słyszała ode mnie dobrego słowa... Muszę jej to wynagrodzić, wyposażając ją hojnie... I tę miłą Stefcię także wyposażę, bo wiem, że tem ucieszę Mirenkę...

— Bardzo dobrze zrobisz. Z tą, zresztą, też nie będzie kłopotu, bo to bardzo ładna dziewczyna i wychowana, jak ktoś z naszej sfery. A co będzie dalej, Bóg jeden raczy wiedzieć. Małżeństwo to loteria. Choć, jeżeli o Mirę chodzi, to nie wyobrażam sobie, by mąż mógł jej nie kochać, zdradzać ją...

Księżę miał jeszcze chwilę wahania, ale spojrzenie księżnej sprawiło, że przestał się dłużej opierać. Rzekł:

— A więc w imię Boże! Chciałbym, jeżeli to małżeństwo jest postanowione, niech odbędzie się jak najszybciej.

Księżna użyła największego wysiłku, aby ukryć blask zadowolenia, który opromienił jej twarz.

Zmienionym tonem dodała z naciskiem:

— Masz słusność, że przyspieszasz to małżeństwo, bo jest jeszcze jeden ważny powód, którego nie chciałam ci mówić...

— Jakiż to?

— Mam wszelkie powody do przypuszczenia, że ojciec Miry... jej prawdziwy ojciec... lada dzień będzie znów w Polsce...

— Co ty mówisz? — zawołał księżę.

— Jan Gierlicz żyje i nie omieszka wkrótce znów wypłynąć na widowię.

— Skądże ty o tem wiesz?

— Mój bank, któremu w swoim czasie poleciłam wypłacić Janowi Gierliczowi czterdzieści tysięcy, zawiadomił mnie, że Gierlicz wpłacił na mój rachunek tę sumę z procentami oraz procentami od procentów. Wpłaty dokonał w Afryce. Jakiś bank afrykański przekazał tę sumę mojemu bankowi z zawiadomieniem, że mój dłużnik wnet przybędzie, aby mi osobiście podziękować za to, co dla niego uczyniłam. Rozumiesz więc...

Ks. Górycki zmarszczył brew i skrzyżował ra-

miona na piersiach. W jednej chwili wróciły znów wszystkie uprzedzenia i niechęci. Rzekł zimno:

— Rób więc, jak chcesz. Przecież nigdy inaczej nie bywa...

Nie odpowiedziała nic na to. Wychodząc, rzuciła ku portretowi zmarłej spojrzenie, dyszące jadowitą radością.

Już u siebie w pokoju, szybko nakreśliła na kartce te słowa:

„Kochany Sąsiedzie,

z przyjemnością donoszę Panu, że po wielkiej walce, niemal nadludzkim wysiłkiem udało mi się złamać opór księcia i uzyskać jego zgodę na małżeństwo księżniczki z Pańskim protegowanym. Niechże on teraz zabiera się ostro do księżniczki, by zdobyć jej słowo.

Będzie mi niezmiernie miło, jeżeli Panowie zajrzą do nas w czwartek, choć nic nie stoi na przeszkodzie hrabiemu, aby oświadczył się nawet wcześniej.

Księżna Górycka.”

Po namyśle wszakże dodała jeszcze parę słów:

„O ile Pan chce, aby wszystko uwieńczyło się pomyślnym skutkiem, proszę się spieszyć i pod żadnym pozorem nie odwlekać sprawy.

Księżę jest człowiekiem wielce chwiejnym i gotów jeszcze zmienić pogląd. Trzeba więc kuć żelazo, póki gorące.”

Zaadresowała list do Nikodema Fontowicza w Horodeńce, poczem położyła się spać.

Nie mogła wszakże zasnąć. Przeżycia minionego dnia zbyt głęboko nią wstrząsnęły. W jej sercu szalał wulkan wściekłości. Zbyt upokorzona została jej duma niewieścia, zbyt stargane najczulsze struny, aby mogła wyjść z tego rozstroju nerwowego i zasnąć spokojnie.

Przypomniała sobie scenę, gdy Czarski zwierzał się jej ze swych zamiarów, groźbą skandalu zmuszając do uległej pokory i napawając się jawnie swoją nad nią przewagą.

Ach, jakże ją zwiódł! Jak sobie kpił i drwił z niej niemiłosiernie!

A ona wierzyła w jego miłość, naiwna!... Naiwna jeszcze w tym wieku!... Mój Boże, taka już z niej niby doświadczona kobieta, a dała się oszukać, jak pensjonarka!...

Skończyły się widocznie dla niej dni miłosnych upojen!

Czarski dowiódł tego z okrutną dokładnością i otwartością!

Zmiałdżył jej dumę niewieścią...

Pozostawała jej zemsta, złudna pociecha kobiet oszukanych, zdradzonych lub zawiedzionych.

Będzie to jej radość ostatnia...

Postara się jak najszybciej zatrzeć ślady swej hańbiącej porażki.

A potem?

Potem się zobaczy...

Cały posąg księżniczki... Cóż to znaczy dla tak nieokiełznanego hulaki, jak Jerzy? Kropla w morzu...

Fontowicz pokazał Czarskiemu otrzymany przed chwilą list księżnej poczem rzekł:

— Będę podwójnie zadowolony z twego powodzenia.

— A to dlaczego aż podwójnie?

— Bo dobrze życzę tobie i... sobie...

Słyszac to, Czarski zmarszczył brew gniewnie. Fontowicz udał, że tego nie dostrzega... Spokojnie zbliżył się do biurka i wyjął z niego dużą teczkę, na której napisane było wielkimi literami:

Jerzy hrabia Czarski.

Czarski z ledwo ukrywanym niepokojem patrzył z podejściem na Fontowicza, myśląc:

— Tam do diabła!... Czyżby zamierzał teraz regulować nasze rachunki?!

Fontowicz niedbale wyjął jakiś papier i rzekł niechętnie:

— Mój brat, Tomasz, przesłał mi przed paru dniami małe zestawienie. Ja nawet o tem zupełnie zapomniałem. Okropnie nie znoszę obrachunków. Ale Tomasz to pedant i bardzo lubi porządek w interesach. Jabym ci, zresztą, to samo radził na przyszłość. Jak ci się zdaje, ile nam jesteś winien?

Czarski podrapał się w czoło:

— Przyznam ci się szczerze, że nie mam najmniejszego pojęcia.

— Ja też sobie nie wyobrażałem. Ale tu właśnie Tomasz nadsyła...

— No mów, już mów, bez długich wstępów...

— Pierwsza nasza transakcja datuje się z przed dwóch lat...

— Pamiętam, tak... Wtedy to wyświadczyłeś mi tę wielką przysługę...

— Cieszy mnie, że wreszcie sobie przypomniałeś. Mieszkałem wtedy w Paryżu, dokąd i ty przybyłeś, jako sekretarz naszego poselstwa w Paryżu. Pamiętam, jak szybko zdobywałeś wtedy wszystkie serca niewieście. Wszystkie damy były dla ciebie pełne najdalej idącej życzliwości, oprócz jednej tylko damy... pikowej... Ale to trudno: gdy się ma szczęście w miłości, ma się pecha w grze.

Dalszy ciąg jutro.

JAK ŻYJE PRACUJĄCA WARSZAWA?

Wielka ankieta „Ostatnich Wiadomości“ o wszystkich zawodach i rzemiostach stolicy

Chałupnicy

300.000 ludzi przy 200.000 warsztatów pracy. — 2 gr. za godzinę pracy.—Wypłata weksłami i... wódką. — 36 godzin bez przerwy przy pracy. — Suchoty i choroby oczu.

Niepostrzeżenie dla oczu sze-
roki warstw publiczności w
warunkach niezwykle uciążli-
wych, o których szczegółowiej
jeszcze na tem miejscu wspom-
nimy, pracuje olbrzymia rzesza
chałupników, t. zn. tych osób,
które przetwarzają lub wykań-
czają zamówione przez przed-
siębiorcę przedmioty we włas-
nym, najczęściej, mieszkaniu i
na jego rachunek i ryzyko.

Będzie takich chałupników ze
300.000 osób, pracujących same-
mu, lub przy pomocy rodziny w
200.000 warsztatach pracy. O-
trzymują oni od przedsiębior-
ców surowce do przerobienia,
względnie zaliczki na zakup
tych surowców, czy też ma-
szyn, lub, wogóle, narzędzi pra-
cy.

W ten sposób w mieszka-
niach chałupników wykonują
się masę rzeczy, obejmujących
około 70 rodzajów pracy, mię-

dzy którymi wymienić należy
bardziej charakterystyczne,
jak, na przykład: wyrób wszel-
kiego rodzaju tkanin, ubrań,
płaszczy, bielizny, artykułów
skórzanych, koszykarskich, wy-
platanie krzesel, malowanie na
drzewie, porcelanie i tkani-
nach, garncarstwo, składanie ze-
garków i gramofonów, polero-
wanie noży, wyrób klatek, o-
prawianie lusterek i t. p.

Najwięcej rozpowszechnio-
ne w chałupnictwie jest szewc-
two, które skupia się głównie
na terenie Warszawy i jej oko-
lic, oraz w woj. Kieleckiem,
gdzie, na przykład, w Kielcach,
Radomiu, Staszowie, Zwoleń-
i Wolbromiu tysiące osób trud-
ni się wyrobem obuwi.

Z krawiectwa chałupniczego
słyną Brzeziny i Tarnów, gdzie
poświęca mu się prawie więk-
sza część ludności pracującej.
Miedzyrzec uchodzi za ośrodek

przeróbki szczeciny. Sita wło-
siane i druciane robią chałupni-
cy tylko w Biłgoraju i kilkadzie-
sięciu wsiach okolicznych; wy-
plataniem siedzeń do krzesel
zajmują się kobiety w Radom-
sku i Żywcu, zaś z polerowania
noży z dawien dawna żyją w
gminie Krzecznów, pow. opo-
czyńskim.

Warszawa uchodzi głównie
za ośrodek pracy chałupniczej
w dziedzinie wyrobu trykotaży,
skarpetek, sztucznych kwia-
tów i składania zegarków.

Zarobki chałupników są wię-
cej niż niewystarczające. Istnie-
ją gałęzie pracy, w których cha-
łupnik zarabia dosłownie, po
kilka groszy za godzinę, naprzy-
kład, 2 gr... Znaczna większość
zarobków nie przewyższa sumy
od kilkunastu do dwudziestu
kilkunastu groszy za godzinę pracy.
Ale i takich marnych zarob-
ków chałupnik nie otrzymuje

gotówką, lecz bierze zapłatę
różnymi weksłami od 3 do 6 mie-
sięcy, bądź też w formie kwit-
ków na sklep spożywczy, odzie-
ży, obuwi, lub... wódki. Jeżeli
otrzymuje weksle, szuka dys-
konterów ulicznych i dyskontu
je je tracąc często około 15
proc. ich wartości, gdyż dyskon-
ter niezawsze ma zaufanie do
tych weksli. Wypłata należno-
ści wódką odbywa się w Rudzi-
ku nad Sanem; kobiety, wypła-
tające siedzenia do krzesel w
Żywcu, otrzymują za swą pra-
cę... odzież.

Przyjrzyjmy się, w poszczegół-
nych gałęziach, pracy chałupni-
czej. Na przykład — wyrób kło-
dek. Chałupnik otrzymuje od
tuzina od 75 gr. do 1 zł. 80 gr.;
dziennie może zrobić 6 sztuk,
zatem jest w stanie „zarobić“
od 40 do 90 gr. dziennie! Przy
wyrobie zabawek składa się np.
koła do wózków. Za złożenie i
oczyszczenie jednego koła chału-
pnik otrzymuje 15 gr., a może
ich zrobić dziennie 20 sztuk; za-
tem w najlepszym razie zarobi
3 zł! Za zrobienie sita daje się
chałupnikowi od 20 gr. do 1 zł.
Za poduszkę, która w Warsza-
wie kosztuje 25 — 30 zł., cha-
łupnica otrzymuje 3 zł., a może
ich wykonać najwyżej 5 sztuk
tygodniowo, czyli w najlepszym
razie zarobi tygodniowo... 15 zł.

Za zrobienie serwety, za którą
w sklepie płaci się 45 — 60 zł.,
chałupnica otrzymuje 5 zł.

Nic więc dziwnego, że przy
tak marnych zarobkach chału-
pnicy zdobywają się na najwięk-
szy wysiłek, aby, przynajmniej
zarobić na życie. Praca dwuna-
stogodzinna, czternastogodzin-
na a przy końcu tygodnia —
przechodząca i w ośmnastogo-
dzinną, nie należy do wyjąt-
ków. W Brzezinach potrafią
krawcy w sezonie przed sobo-
tą przesiedzieć przy maszynie i
36 godzin bez przerwy. W Poz-
naniu i Warszawie krawcy w
przepracowaniu 8 — 10 godzin
u majstra drugie tyle pracują u
siebie. Muszą tyle pracować,
bo oprócz mizernych zarobków
zmusza ich do tego krótkotrwa-
łość pracy, której sezony trwają
zaledwie kilka miesięcy.

Wskutek przepracowania w
okropnych warunkach sanitar-
nych wszelkiego rodzaju choro-
by liczne żniwo zbierają wśród
chałupników. Krawców z tego
świata zabierają suchoty, szew-
cy tracą wzrok, a szwaczki i
trykociarki — jedno i drugie.

Przerzucmy się na inny te-
ren pracy: z ciasnych kreto-
wisk chałupniczych na ludne u-
lice i zobaczymy, jak pracują i
żyją tragarze.

J. Sybirska.
D. c. n.

CO SŁYCHAĆ W KRAKOWIE?

Co mówią gwiazdy?

Na dzień 18 sierpnia.

Jeśli idąc ulicą, usłyszysz z okna gramofonu grający: „Mały Gigolo”, zostaniesz wielkim człowiekiem. Narzeczoną, która dzisiaj zdradzi swego narzeczonego, będzie potem najwierniejszą żoną. Nie wybieraj się dziś na zamiejską wycieczkę, gwiazdy bowiem mówią, że spodniom twoim grozi wielkie niebezpieczeństwo od walającego się kundysa wiejskiego.

Przewidywany przebieg pogody na dziś.

Zachmurzenie umiarkowane, skłonność do burz i przelotnych opadów. Temperatura od 19 do 22 st. Słabe, chwilami porywiste wiatry południowo-zachodnie.

Imieniny: Św. Agapita.

Teatry: Teatr im. J. Słowackiego:

Kina.

Apollo: „Na skraju Sahary”.
Bagatela: „Romans królowej piękności”.
Corso: „Gra namiętności”.
Dom Żołnierza: „Blaski i nędza życia Kurtyzany”.
Promień: „Bezbronne dziewczę”.
Światowid: „Śpiewający blazen”.
Świt: „Z dnia na dzień”.
Sztuka: „Założa śmierci”.
Ulecha: „Wyspa zatopionych serc”.
Wanda: „W pogoni za milionami”.
Warszawa: „Dama i jej szofer”.

RADJO.

na dzień 18 sierpnia 1931.

11,40 Przegląd prasy krajowej, 11,58 Sygnał czasu, program, 12,10 Płyty gramof., 13,10 Kom. meteor., 14,30 Kom. gosp., 15,25 „Mistrzostwo świata strzeleckie i łuczne we Lwowie”, 15,45 „Tristan i Izolda”, 17,20 Kom. dla żegluga i rybaków, 17,25 Odczyt „Wszelchświat Einsteina”, 17,50 Płyty gramof., 18,00 Rozmaitości, 18,30 Transmisja z Bayeruth: II-gi akt „Tristan i Izolda”, 19,50 „Rozwój właściwości narodowych w plastyce”, 20,05 Kom. meteor. 20,10 Płyty gramof., 20,15 Prasowy dziennik radiowy, 20,25 Kom. sportowy, 20,45 Transmisja z Bayeruth: Akt III-ci „Tristan i Izolda”, 22,00 Feljeton „Miasta i róże”, 22,15 Dodatek do pras. dziennika radij., 22,30 Komun. 22,25 Program na dzień następny, 22,30 Transm. z Lwowa: recital Władz. Kaczmar, 23,00 Muzyka lekka i tańcowa.

Dolar w Krakowie.

Dolar gotówkowy 8-98—9.02

Dyżur aptek

Rynek 13, Retoryka 1, Lubicz 7 Stradom 6, Karmelicka 9, Podgórze-Rynek 9.

Konserwator wojewódzki.

W „Dzienniku Wojewódzkim” ogłoszono nominację prof. Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie inż. arch. Bogdana Tretera konserwatorem w VI st. sł. w Urzędzie wojewódzkim krakowskim.

Samobójstwo na plantach.

Policja znalazła martwe zwłoki denata.

Posterunkowi przechodzący dziś koło godz. 2 nad ranem obok głównej poczty natknęli się na plantach na leżącego mężczyznę, który nie dawał znaku życia.

Po bliższym obejrzeniu okazało się, że koło leżącego utworzyła się kałuża krwi, jaka wypłynęła z dwóch ran znajdujących się na głowie tajemniczego mężczyzny. Obok leżał porzucony rewolwer.

Wezwany lekarz pogotowia ratunkowego stwierdził śmierć denata, który dwoma celnymi strzałami w głowę, odebrał sobie życie.

Ze znalezionych dokumentów stwierdzono, że nieszczęśliwym samobójcą był 54-letni Aleksan-

der Gerber zamieszkały przy ul. Jasnej L. 8 obywatel czesko-słowacki. Jak nas informuje konsulat czeskosłowacki w Krakowie, Gerber nie był, jak wieść niesła urzędnikiem tegoż konsultatu, był tylko zastępcą tekstylnych firm czeskosłowackich. Gerber cieszący się najlepszą opinią popadł w trudności finansowe z powodu niewypłacalności swych klientów.

Krwawa walka w restauracji.

Ugodzony kuflem w głowę walczy ze śmiercią.

W szynku na rogu Stolarskiej powstała między gośćmi wielka awantura, a następnie bójka.

W czasie zjadanej walki, jaka rozgorzała w restauracji, jakaś kobieta nieznanego nazwiska, porwała za kufel i ugodziła nim z ca-

łą siłą w głowę 31-letniego Marka Nosala rozlepiacza plakatów, zamieszkałego przy ul. Jagiellońskiej l. 11.

Ugodzony runął bez przytomności na ziemię, a wezwany lekarz pogotowia ratunkowego

stwierdził bardzo poważne uszkodzenie głowy.

Nieszczęsną ofiarą szynkowej bójki, przewieziono po opatrunku do szpitala. Stan Nosala bardzo groźny.

Z ostatniej chwili.

Straszną katastrofą samolotowa

pod Gostyninem koło Warszawy.

(Telefonem od naszego specjalnego korespondenta).

Dziś z Dębina wylecieli do Torunia dwaj podchorążowie 4 pułku lotniczego Żółkiewicz

i Ujejski.

Koło Gostynina samolot wpadł w korkociąg, a runawszy na zie-

mię rozbił się w kawałki, przy czym obaj lotnicy ponieśli śmierć na miejscu.

Wstrząsająca katastrofa motocyklowa

W czasie powrotu do Krakowa z wyścigu tatrzańskiego z Zakopanego, wydarzyła się na terenie gminy Klikuszowej za Nowym Targiem straszną katastrofa motocyklowa.

Z wyścigu wracało tą drogą dwóch wojskowych z Krakowa na motocyklu jadącym z wielką szybkością.

Gdy znaleźli się na terenie Klikuszowej, wśród wsi koło mostku, kierownica odmówiła posłuszeństwa i obaj motocykliści gwałtownie skręcili w bok na połą drózkę, którą ujechali kilka metrów, aby następnie skręcić na dach szopy, stojącej obok drogi. Wyjechawszy na szepę, motocykl zapadł się wraz z dachem i obaj pasażerowie runęli

na ziemię z wysokości 3 m.

Jednego z nich ciężko rannego przewiozło jakieś auto prywatne do szpitala powszechnego w Nowym Targu, drugiego, Edwarda Piotrowskiego, sierżanta lat 30, zam. w Krakowie, ul. Skrzyniec 13, opatrzył lekarz pogotowia, mający dyżur w czasie wyścigu, poczem przewiózł go do wojskowego szpitala garnizonowego w Krakowie, w stanie ciężkim.

U Piotrowskiego stwierdzono złamanie prawego obojczyka i poważne kontuzje cieleśne. Nazwiska drugiego wojskowego, przewiezionego do szpitala w Nowym Targu, nie dało się dotąd ustalić.

Brak miejsc na Oddziale Farmaceutycznym U. J.

Zapisać się może tylko niewielka ilość uczniów.

Wpisy na studia farmaceutyczne na Oddz. Farmaceutycznym Uniw. Jagiell. w r. akad. 1931/2 rozpoczną się w połowie września. Ze względu na brak miejsc w pracowniach, w których odbywają się ćwiczenia przepisane dla słuchaczy farmacji, przyjęta będzie, jak corocznie, tylko ograniczona ilość kandydatów; doświadczenie lat poprzednich

uczy, że ilość zgłoszeń przewyższa dziesięciokrotnie ilość miejsc, stojących do rozporządzenia. Dlatego przyjmować się będzie tylko kandydatów z lepszymi kwalifikacjami i największymi uprawnieniami.

Zamach samobójczy.

Pogotowie ratunkowe wyjechało na ul. Zamenhofs 3, gdzie Anna Kulickowska w zamiarze samobójczym wypila znaczną dawkę jodyny. Lekarz udzielił pomocy nieszczęśliwej.

Huta Laury grozi unieruchomieniem swych zakładów.

(Telef. z Katowic od naszego koresp.)

Zarząd Huty Laury na konferencji w Katowicach z komisarem demobilizacyjnym wystąpił z wnioskiem o zwolnienie z pracy 200 robotników. Gdy komisarz wniosek ten odrzucił, reprezentant Huty Laury oświadczył, że dyrekcja z powodu fatalnych stosunków będzie musiała zwolnić jeszcze dalszych 220 robotników, przyczem nosi się z myślą całkowitego unieruchomienia Huty Laury.

Z targowicy miejskiej.

W ostatnim tygodniu spędzono na targowicy miejskiej: buhaji 164, wołów 156, krów 120, jałówek 59, cieląt 527, nierogaczyny 983, razem 2.009 zwierząt. Płacono za jeden kilogram żywej wagi: buhaje od 0.90 do 1.06, woły od 0.90 do 1.08, krowy od 0.80 do 0.96, jałowki od 0.90 do 1.05, cielęta od 1.25 do 1.45 nierogaczynę od 1.80 do 2.05 zł. Bitej wagi nierogaczynę od 2.15 do 2.40 zł. Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano: a) na konsumpcję miejscową 1.994 sztuk b) na konsumpcję innych gmin 105 sztuk, c) pozostało niesprzedanych 12 sztuk. Przebieg handlowy. Spędzono rogatego średni, nierogaczynę większy. Ceny wszystkich gatunków zwierząt bez zmian.

Co mówi lud?

Matka błaga o odnalezienie jej syna.

Zgłosiła się dziś do nas pani Anna Giedlek lat 35 zamieszkała przy ul. Różanej Nr. 11 na Dębnikach i doniosła, że syn jej Jan lat 10, przed trzema tygodniami opuścił dom rodzicielski i nie wiadomo, gdzie się znajduje.

Zrozpaczona matka za naszym pośrednictwem błaga dobrych ludzi, aby jej dopomogli do odnalezienia syna.

Zbiegły czy też zaginiony Janek był odziany w czarne ubranko studenckie, spodenki krótkie, w pantoflach gumowych bez skarpetek i bez nakrycia głowy. Twarz pociągła, śniada, oczu bure.

Pożar w barakach wojsk.

Straż pożarna Krakowska, wyjeżdżała na ul. Grzegorzewską gdzie z powodu zapalenia się smoły, wybuchł pożar w barakach wojskowych. Straż ogień ugasiła.

Drugi raz wyjeżdżała straż na ul. Wolską, gdzie jakiś złośliwiec rozbił szybę w automacie, alarmując straż fałszywie.

Strapienie dziewczynki.

Na ul. Grodzkiej, opodal placu Dominikańskiego, jakaś mała dziewczynka biegła do domu, niosąc zakupioną w sklepie dla rodziców flachę wódki monopolowej. W pewnym momencie dziecko się potknęło, a flacha z cennym płynem upadła na ziemię rozbiła się w drobniutki kawałki, pozostała tylko ogromna plama na chodniku i główka butelki z kapsłą metalową, jaką ozdobiona jest „wyborowa”.

Dziecko z płaczem uciekało do domu, a przechodnie wążąc zapach przedziwnego płynu alkoholowego, łakomie się obliżywali.

Niewątpliwie obliżywali się w domu i ci, którzy na wódkę czekali,—niestety napróżno.

Narodowe święto węgierskie.

Z okazji narodowego święta węgierskiego w dniu 20 sierpnia b. r. odbędzie się w kościele św. Anny o godz. 10 uroczyste nabożeństwo, urządzone staraniem Król. węgierskiego konsultatu w Krakowie.

Złodziej nie uszanował własności gminy.

Z nad brzegu Wisły skradziono łódkę wartości 250 zł. na szkodę gminy m. Krakowa.

Podwyższona składka w Krakowie.

Okręgowy urząd Ubezpieczeń we Lwowie zatwierdził zarządzenie komisarzy Kasy Chorych w Krakowie z 13 kwietnia br. w sprawie przedłużenia czasokresu obowiązywania (podwyższonej) składki w wysokości 7 1/2% na dalszy przeciąg roku t. j. od dnia 1 stycznia 1932 do 31 grudnia 1932. Decyzję tę ogłasza Ostatek numer Krakowskiego Dziennika Wojewódzkiego.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Kraków, ul. Na Gródka 2. — Telefon 104-82 (od godz. 8 — 11 w poł.)

CENY OGŁOSZEŃ: w Kronice krakowskiej 1 wiersz mm. 1 zł. Drobne — 30 groszy za wyraz. Poszukiwania pracy — 10 groszy za wyraz.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca: Alfred Kwiatkowski.

Drukarnia Monopol, Kraków, Na Gródka 2.